

מס שקיות

משרד התמ"ת מוביל מהלך לגביית כסף עבור שקיות
הניילון המשמשות לאריזות המצרכים בסופרמרקטים
המטרה: לצמצם את הנזק לסביבה • עמיר בן-דוד, עמ' 8

התוכנית: הכסף שייאסף ממכירת השקיות יועבר לקרן מיוחדת שפועלת למען הסביבה

עמיר בן-דוד

כל צרכן מכיר היטב את אריזות המוצרים בסופרמרקט: שקית מיוחדת לירקות, שקית אחרת למוצרי חלב, שקית נוספת לאוכל יבש ועוד שקית לכל מקרה שלא יבוא. רובנו משליכים אותן לאחר השימוש לפח, אחרים שומרים אותן לעוד שימוש אחד ודי. בקרוב החגיגה נגמרת – על כל שקית שנשלף מהמתקן נצטרך לשלם.

על פי המלצתו של שר התמ"ת שלום שמחון, הקונים ישלמו עבור שקיות ניילון בחנויות במטרה לצמצם את השימוש בהן ולמנוע נזק רב לסביבה. המחיר לשקית טרם נקבע, אך הוא אמור להיות משמעותי מספיק כדי לגרום לצרכנים לעבור לשקיות רב-פעמיות.

השר גילגל את ההחלטה לגבי המחיר לשקית לפתחו של המשרד להגנת הסביבה, שעל פי התוכנית יעביר את הכסף לקרן ניקיון מיוחדת שתממן תשתיות מחזור וטיפול בסביבה.

מחקרו של מוסד שמואל נאמן בטכניון מצא שבכל שנה משתמשים בישראל בכ-2 מיליארד שקיות ניילון עם ידית, וזה עוד לפני שספרינו את השקיות הרקות יותר, המגיעות בגליל. מאחר שהשקיות עשויות מחומרים שאינם מתכלים, הן צפויות לכלות את אלפי השנים הבאות במזבלה או גרוע מכך – לזהם שטחים פתוחים או לסכן את החי והצומח. לפני כשלוש שנים החלו במשרד להגנת הסביבה לקדם מהלך לצמצום

המחיר לשקית ניילון אחת טרם נקבע, אך הוא אמור להיות משמעותי מספיק כדי לגרום לצרכנים לעבור לשקיות רב-פעמיות

צום בשקיות המזהמות. המהלך הוביל לוויכוח ציבורי על השאלה כיצד לעשות זאת, כאשר אפילו בין הפעילים הסביבתיים לא הייתה הסכמה. במשרד להגנת הסביבה העדיפו שלא להטיל את המעמסה על הצרכנים. השר גלעד ארדן והשר גרעון עזרא שקדם לו החליטו לקדם מהלך שלפיו ייקבע תקן מחייב לשקיות הניילון, מתוך מטרה שהן יהיו עבות וחזקות וייהפכו למוצר רב-פעמי. החיסרון העיקרי במהלך הוא שלצרכנים לא יהיה תמריץ להפסיק את השימוש בשקיות.

שרי התמ"ת התנגדו בתוקף להצעה, בין היתר מכיוון שראגתם מו"פנית לרשתות השיווק, וסירבו במשך שנים לקדם את התקן האחר. בתקופה האחרונה הבינו גם במשרד להגנת הסביבה שתקן לשקיות לא בהכרח יועיל ושיש צורך בפתרון אחר. שני המשרדים עריין לא הגיעו להסכמות, אך ההערכה היא שיש סיכוי גבוה לקידום משותף של המהלך.

"מההצעה החדשה ירוויחו כולם", אומר שר התמ"ת. "בהנחה שהעלות תגרום לצרכנים לצמצם את השימוש בשקיות, הטבע ירוויח והקמעונאים לא יחויבו לשנות את השקית הקיימת".

מהמשרד להגנת הסביבה נמסר: "המשרד פעל בשיתוף משרד התמ"ת לקידום תקן לשקיות, ובמקביל בוחן ביצוע פעולות הסברה בנושא. ביימים אלה בוחן המשרד מהלך משותף עם רשתות השיווק שבו הן יתחייבו לגבות תשלום על שקיות העומדות בתקן, וכן החלת חוק האריזות אשר ירום לאחרונה לחובת הנושא ומצא רחוקה משתמשת".

ארזת שילמת

שובה של הגברת עם סלים: התרגלתם לארוז את הירקות בחמש שקיות ניילון שונות? תחשבו שוב • בקרוב נתחיל לשלם על כל שקית פלסטיק כדי לעודד מעבר לשקיות רב-פעמיות

